

Hoezo gelijke kansen op werk?? Deze brief gaat over Harm, Cindy en Ahmad.

Harm werkt als repro medewerker op een middelbare school. Hij kan niet goed tegen prikkels. Als er om hem heen veel gebeurt, dan wordt hij onrustig in zijn hoofd. Hij heeft het ook als hij meerdere taken tegelijkertijd moet uitvoeren. Dat gaat gewoon niet. Harm heeft autisme. Maar zijn leidinggevende houdt hier rekening mee. Dat vindt Harm echt heel fijn. Als het hem even te veel wordt, loopt hij een extra rondje in het park om de hoek. De jobcoach van het sociaal ontwikkelbedrijf komt regelmatig langs om de werkgever te adviseren en om te horen hoe het met Harm gaat.

Cindy werkte vroeger in de zorg. Toen ze zich vertilde bij een patiënt is er een zwakke plek in haar rug ontstaan. Dat werd van kwaad tot erger. Na een lang traject heeft ze leren accepteren wat haar mankeert, kan ze beter haar grenzen aangeven en heeft ze handvatten gekregen om te kunnen werken. Samen met haar werkconsulent is het gelukt om van haar vrijwilligerswerk bij de politie, archieven opschonen, haar betaalde baan te maken. Ze is nu waanzinnig gelukkig. Super leuk werk en leuke collega's. Dit werk kan ze aan. Ze is opgelucht, het leven lacht haar weer toe.

Ahmad zat op de fiets toen hij werd aangereden door een auto. Hij heeft er een chronische pijn aan overgehouden. Ahmad heeft er mee leren leven. Er is namelijk geen oplossing voor. Het komt erop neer dat hij niet lang kan zitten, maar ook niet lang kan staan. Werk is belangrijk voor hem. Hij vindt het fijn om iets te kunnen betekenen voor een ander. Dat geeft zijn leven zin. Schoonmaken vindt hij leuk werk. Zijn werkgever, de Schoonmaak Coöperatie is geen normaal bedrijf, maar een samenwerking van sw-bedrijven. Hier houden ze rekening met hem. Dat is fijn, want zo kan hij naar vermogen meedoen.

De ontwikkeling van de inclusieve arbeidsmarkt staat in groot contrast met de grote vraag naar werknemers.

Het SCP concludeert al in 2019 (in haar evaluatie van de Participatiewet) dat het voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt moeilijk is om aan het werk te komen en te blijven. Ook in deze periode van grote arbeidskrarpe zien we weinig aan deze situatie veranderen. Het lukt nog maar slechts bij 12% van de werkgevers om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten, terwijl 60% van de werkgevers stelt daar wel toe bereid te zijn.

Deze situatie is des te schrijnender in de context van een 'onbenut arbeidspotentieel' in Nederland van 1.1 miljoen mensen (WW, PW, Wajong, Wia/Wao, overig). Werk is namelijk heel belangrijk, zeker voor diegenen voor wie dat niet vanzelfsprekend is. Werk geeft structuur, eigenwaarde, trots, geluk én een betere gezondheid.

Een noodzakelijke schakel dreigt te verdwijnen.

Diverse rapporten hebben inmiddels aangetoond dat de Participatiewet niet brengt wat men ervan verwacht. Ook in Den Haag wordt dit inmiddels Kamerbreed erkend. Zo is er net voor de verkiezingen een initiatiefnota van SP en CDA aangenomen met brede steun om een landelijk dekkende infrastructuur te behouden en de rol van de Sociale Ontwikkelbedrijven te versterken.

Het tegenovergestelde dreigt echter te gebeuren. De sectorrapportage van Cedris laat zien dat door vergrijzing de komende 10 jaar zo'n 60% van de sw-medewerkers uitstroomt. Voor 2015 werden 100.000 sw-banen in vergelijkbare delen ingevuld door mensen uit de Wajong, de Wet Werk en Bijstand en WIA/NUG. Sinds het afsluiten van de Wet sociale werkvoorziening verloopt de begeleiding en ondersteuning via de Participatiewet. Het gevolg is dat voor grofweg een kleine tweederde van de voormalige instroom sw, de weg naar begeleiding en ondersteuning is afgesneden. Doordat de uitstroom een stuk hoger is dan de instroom, erodeert de noodzakelijke infrastructuur van de sociale ontwikkelbedrijven in een zeer zorgelijk tempo. Veel kleinere en middelgrote sociale ontwikkelbedrijven (en dat zijn er veel) lopen nu al tegen hun kritische schaal aan om de continuïteit en kwaliteit van hun dienstverlening aan de doelgroep te borgen. Daar komt nog bij dat de vergoeding per plek vanuit de Participatiewet nog lager is dan de al verlieslatende sw.

Dus naast dat er inmiddels duizenden mensen als Harm, Cindy en Ahmad zijn die niet de voor hen noodzakelijke ondersteuning krijgen, is er binnen nu en niet al te lange tijd op veel plekken ook niets meer om hen überhaupt die ondersteuning te bieden. En dat terwijl de economische noodzaak tot participatie de komende jaren groter is dan ooit.

Wij roepen dan ook op tot een forse hersteloperatie!

Grote landelijke verschillen.

Niet alleen de erosie van de infrastructuur van sociale ontwikkelbedrijven vormt een probleem, ook de decentralisatie van beleid zorgt voor grote verschillen in de wijze waarop inwoners geholpen worden. Zo wordt er in de ene gemeente gas gegeven om beschut werk en de banenafpraak in te vullen en kunnen inwoners rekenen op ondersteuning d.m.v. loonkostensubsidie, no riskpolis en begeleiding terwijl in een vergelijkbare plaats nog geen halfuur verderop je daar als inwoner met deze ondersteuningsbehoefte nauwelijks op kunt rekenen. Daar waar onze Nederlandse beschaving haar fundament kent in het streven naar gelijke kansen voor iedereen, lijkt woonplaats nu uit te maken bij de wijze waarop je geholpen wordt bij het vinden van een baan!

Hoe dan wel?

Iedereen, van links tot rechts, is het erover eens dat het anders moet, maar ondertussen tikt de klok verder en dreigt de aanwezige oplossing in de vorm van de sociale ontwikkelbedrijven geleidelijk te eroderen. Rijk: kijk, zie en pak eindelijk de regie! Maak het niet moeilijker dan dat nodig is, geef met heldere kaders tenminste invulling aan het volgende:

- Zorg voor voldoende middelen die gekoppeld zijn aan daadwerkelijke uitgaven. De nieuwe financiering loonkostensubsidie op basis van realisatie is een belangrijke stap om gemeenten te prikkelen meer mensen aan werk te helpen. Hierbij hoort onlosmakelijk ook de begeleidingsvergoeding op basis van realisatie. Dus zorg voor voldoende middelen die gekoppeld zijn aan de daadwerkelijke uitgaven.
- Houd gemeenten aan invulling van een minimaal aantal gesubsidieerde plekken, zowel in beschut werk als in de baanafpraak.
- Geef met spoed uitvoering aan de initiatiefnota van de Tweede Kamerleden Van Dijk en Peters om de rol van de sociaal ontwikkelbedrijven te versterken.

Als deze punten op korte termijn door het nieuwe kabinet worden ingevuld, hebben we nog een kans om een land-dekkende infrastructuur met alle kennis en kunde te behouden. Net als Harm, Cindy en Ahmad rekenen de samenwerkende partijen uit Brabant op u!

Directeur K. Koffeman,
gemeente Breda
Atea-groep

Wethouder E. Lahlah,
gemeente Tilburg
Diamant-groep

Wethouder K. van Geffen,
gemeente Oss
IBN

Wethouder P. Jorritsma,
gemeente Altena
MidZuid

Wethouder H. van Olden,
gemeente 's-Hertogenbosch
Weener XL

Wethouder L. van der Beek,
gemeente Woensdrecht
WVS

De heer A. Blaauwbroek
FNV

De heer B. Zegers
VNO-NCW Brabant Zeeland

Wethouder R. Bakker,
gemeente Waalwijk
Baanbrekers

Wethouder Y. Torunoglu,
gemeente Eindhoven
Ergon

Wethouder D. Jansen,
gemeente Bladel
KempenPlus

Wethouder E. de Vries,
gemeente Helmond
Senzer

Wethouder E. Mathijssen,
gemeente Sint-Michielsgestel
WSD

De heer J. Simons
AANTWERK

DIAMANT
Cedris GROEP

weener XL
werk & inkomen 's-Hertogenbosch

EINDHOVEN
senzer

MIDZUID
werkt voor iedereen

St-M
Sint-Michielsgestel
geeft ruimte

's-Hertogenbosch

GEMEENTE OSS

AANTWERK
kempenPlus
gemeente Woensdrecht

Gemeente Bladel

GEMEENTE TILBURG

ERGON

WSD

FNV

Gemeente Helmond
ATEA
BREDA

Cedris ondersteunt van harte deze
oproep van de gezamenlijke Brabantse partijen

baanbrekers
STERK IN MENSEN EN WERK

ibn

Gemeente Altena

VNO-NCW
BRABANT
ZEELAND
VERBINDT | VERSTERKT | VERTEGENWOORDIGT

WVS
+++
NL